

Conveni de col·laboració interuniversitària entre la Universidad de Granada i la Universitat Rovira i Virgili per a la realització del màster universitari oficial en Governança, Lideratge i Planificació Territorial

Granada, 10 d'octubre de 2014

Les universitats de Granada i Rovira i Virgili, conscients de la importància que té afermar les relacions interuniversitàries, convenim a ajuntar esforços per dur a terme un màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial que contribueixi a facilitar una formació avançada orientada a qualificar recursos humans destinats a impulsar la docència i la recerca, i que afavoreixi la qualificació professional en el camp de la geografia i les seves aplicacions, en què tenim interessos comuns.

Per això,

El Sr. Francisco González Lodeiro, rector de la Universitat de Granada, que actua en el seu nom i representació en virtut del nomenament pel Decret 194/2011, de 14 de juny (BOJA núm. 118, de 17 de juny de 2011), i d'acord amb les atribucions conferides per l'article 20.1 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, i l'article 45. k) dels Estatuts de la Universitat de Granada,

i el Sr. Josep Anton Ferré Vidal, rector de la Universitat Rovira i Virgili, amb seu a Tarragona, al carrer de l'Escorxador, s/n, codi postal 43003, que actua en virtut del seu nomenament pel Decret 72/2014, de 27 de maig (DOGC núm. 6633, de 29 de maig de 2014), i la representa d'acord amb les competències conferides pel Decret 202/2003, de 26 d'agost (DOGC núm. 3963, de 8 de setembre de 2003), modificat per l'Acord GOV/23/2012, de 27 de març de 2012 (DOGC 6100, de 2 d'abril de 2012),

MANIFESTEM

I. Que la progressiva harmonització dels sistemes universitaris exigida pel procés de construcció de l'espai europeu d'educació superior, iniciat el 1999 amb la Declaració de Bolonya, i la consegüent interacció operada entre tals sistemes per les diverses normatives nacionals successivament promulgades, han dotat d'una dimensió i una agilitat sense precedents al procés de canvi emprès per les universitats europees.

II. Que la Declaració de Bolonya inclou, entre els seus principals objectius, l'adopció d'un sistema basat en tres cicles principals: grau, màster i doctorat. Els estudis oficials de màster tenen com a finalitat l'especialització de l'estudiant en la seva formació acadèmica, professional o investigadora.

III. Que la Constitució Espanyola de 1978 va consagrar, en el seu article 27.10, l'autonomia de les universitats i va garantir, amb aquesta, les llibertats de càtedra, d'estudi i de recerca, així com l'autonomia de gestió i administració dels seus propis recursos.

IV. Que la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats defineix en l'article 2 les dimensions de l'autonomia universitària, que inclou l'expedició dels títols de caràcter oficial i validesa en tot el territori estatal i de les seves diplomes i títols propis.

V.- Que el Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, aprofundeix en la concepció i expressió de l'autonomia universitària perquè siguin les mateixes universitats les que creuen i proposin, d'acord amb les normes establertes, els ensenyaments i títols que han d'impartir i expedir.

Aquesta nova regulació dels estudis de postgrau, com que no imposa directrius generals pròpies sobre els continguts formatius dels seus ensenyaments, contribueix a la seva flexibilitat i obre la possibilitat d'introduir els canvis que siguin oportuns. Amb això, s'afavoreix la col·laboració entre universitats per organitzar conjuntament ensenyaments de postgrau.

Per tot això, les universitats signatàries manifestem la decisió de vetllar per la qualitat dels estudis de postgrau conduents a l'obtenció del títol oficial de màster, segons el que s'estableix específicament a l'article 10 del Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre. Així mateix, volem establir una fórmula de col·laboració per a l'organització i desenvolupament del màster de Governança, Lideratge i Planificació Territorial.

I, amb la finalitat de formalitzar aquesta col·laboració, les parts acordem subscriure aquest conveni específic, que es regeix per les següents

CLÀUSULES

Primera. Objecte

Les universitats signatàries acordem la realització d'un màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial mitjançant l'organització d'estudis conjunts conduents a l'obtenció d'un únic títol oficial de màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial. El present conveni regula els requisits generals i de procediment amb la finalitat d'impartir els esmentats estudis.

El conveni té per objecte establir les condicions de la col·laboració entre les universitats signatàries per a la realització i l'organització del màster oficial interuniversitari perquè sigui impartit conjuntament per la Universidad de Granada i la Universitat Rovira i Virgili.

El programa formatiu del màster serà conjunt (iguals competències, objectius i resultats) i el pla d'estudis serà únic en totes les institucions participants. El nombre de crèdits del pla d'estudis que impartirà cada institució s'especifica en el document que s'adjunta com a annex 1 a aquest conveni. En el cas que en successives edicions del màster es produeixi una variació en la participació d'alguna de les institucions incloses en aquest conveni que no afecti la resta

del contingut del conveni, la modificació es formalitzarà mitjançant la subscripció dels annexos corresponents.

El màster es convocarà de forma conjunta i tota la documentació recollirà expressament el seu caràcter interuniversitari i indicarà explícitament les universitats participants.

Segona. Àmbit d'aplicació i aprovació del màster

L'àmbit d'aplicació d'aquest conveni, en relació amb la delimitació, obtenció i expedició d'aquest títol oficial, coincideix amb el de les universitats signatàries.

La universitat coordinadora realitzarà la proposta del màster haurà de ser aprovada pels òrgans competents de les institucions signatàries i verificada pel Consell d'Universitats, i la seva implantació haurà de ser autoritzada per la corresponent comunitat autònoma, d'acord amb la normativa legal vigent. La universitat coordinadora realitzarà els tràmits oportuns per sotmetre la proposta a la verificació i aprovació dels esmentats òrgans.

L'eficàcia del conveni queda supeditada a aquestes aprovacions.

Tercera. Centres responsables

Els centres responsables del màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial seran:

Universidad de Granada
Centre: Escola Internacional de Postgrau

Universitat Rovira i Virgili
Centre: Facultat de Turisme i Geografia

Quarta. Organització

La Universidad de Granada és la universitat coordinadora del màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial. Cadascuna de les universitats responsables d'aquests estudis de màster universitari ha de nomenar un coordinador local d'entre els professors doctors docents del màster. Aquest coordinador ha d'assumir, en cada universitat les tasques que prevegi la normativa. Especialment, les tasques de coordinació acadèmica i les gestions que requereixi l'assistència.

L'equip de coordinació format pels coordinadors locals de les universitats responsables ha de triar un coordinador general del màster universitari per facilitar les propostes concretes d'actuació. Aquest coordinador general ha de ser un professor doctor d'alguna de les universitats participants, i pot ser diferent del coordinador local. En aquest cas passarà a formar part de l'equip de coordinació.

La Comissió Acadèmica del Màster Universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial és l'òrgan encarregat de l'organització docent, l'admissió de nous alumnes l'avaluació dels reconeixements, la gestió de convenis, la mobilitat, la sol·licitud d'ajuts de finançament i tots els temes que sorgeixin durant la implementació i desenvolupament del màster universitari en el curs acadèmic. La composició de la Comissió Acadèmica és la següent:

- El coordinador general del màster, que la presideix.
- Els coordinadors locals del màster en cadascuna de les universitats participants.
- Fins a tres membres representants del professorat que imparteix docència en el màster universitari per cada universitat participant.
- Un representant dels estudiants.

Aquesta comissió ha de definir el reglament de funcionament intern una vegada que el màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial s'hagi posat en marxa. El reglament ha d'al·ludir, almenys, al procés de constitució de la Comissió, a la renovació dels membres i al procés que s'ha de seguir per prendre decisions.

Cinquena. Matrícula, tramitació d'expedients i reconeixement acadèmic

1. L'oferta de places, els criteris d'accés i la comissió de selecció són únics.
2. Les universitats participants han d'aplicar els criteris d'admissió i de selecció d'estudiants que consten a la proposta aprovada del màster, en funció del nombre de places fixat en el document.
3. Els estudiants han de sol·licitar la preinscripció a alguna de les universitats responsables i els admesos en el màster s'han de matricular a la universitat en la qual siguin seleccionats, o poden triar, si ho són en més d'una, d'acord amb les normatives corresponents. Cada universitat ho ha de comunicar a la resta dels estudiants matriculats, perquè siguin considerats a efectes acadèmics posteriors.
4. Cada universitat assumeix les tasques de tramitació dels expedients dels estudiants relatius als títols oficials la impartició dels quals és objecte d'aquest conveni, d'acord amb el que disposa l'article 3 del Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials.

Als estudiants matriculats en el màster universitari, amb independència de la universitat en què s'hagin matriculat, se'ls han de reconèixer les matèries del màster superades en qualsevol de les universitats. A aquest efecte, s'ha d'assegurar que les actes corresponents arribin al servei o administració de la universitat on s'ha matriculat l'estudiant perquè sigui incorporat al seu expedient de màster. Cada universitat ha de fer el reconeixement acadèmic als professors que correspongui, d'acord amb la seva normativa.

Sexta. Títol

Cadascuna de les universitats signants del present acord expedeix els títols conjunts oficials de màster objecte d'aquest conveni. En qualsevol cas, l'expedició dels títols oficials esmentats s'ha de fer d'acord amb els requisits establerts en l'ordre del Ministeri d'Educació i Ciència a

què es refereix l'article 3.2 del Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials.

Setena. Mobilitat

El màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial preveu la mobilitat estudiantil i de professorat necessària per poder dur-lo a terme.

Està previst que la docència s'imparteixi regularment en cadascuna de les seus de les universitats. A aquest efecte les matèries han de preveure horaris d'impartició que facilitin el trasllat i l'aprofitament corresponents. Les universitats han de facilitar aquesta mobilitat considerant els estudiants i professors amb els drets dels seus propis estudiants i professors per poder utilitzar els serveis universitaris.

La mobilitat de professorat entre universitats es considera un aspecte positiu de valor afegit. Les universitats signants han de reconèixer, en els respectius plans docents, la docència realitzada pel seu professorat en les altres universitats signatàries del conveni amb els mateixos criteris de reconeixement emprats per als màsters de la seva universitat.

Vuitena. Sistema de garantia de qualitat

Perquè el màster funcioni eficientment i per crear la confiança sobre la qual descansa el procés d'acreditació de títols, el màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial comptarà amb el sistema de garantia de qualitat de la universitat coordinadora, que facilitarà a la resta de les els documents necessaris per a l'emplenament dels protocols d'avaluació de la qualitat que siguin pertinents. Cadascuna de les universitats responsables restants es compromet, a través de les seves respectives unitats de qualitat, a recollir la informació necessària i a remetre-la a la universitat coordinadora.

La Comissió de Garantia Interna de la Qualitat del màster comptarà amb el suport tècnic de la Universidad de Granada, a través dels vicerectorats implicats en el desenvolupament del màster: Vicerectorat per a la Garantia de la Qualitat, Vicerectorat d'Ensenyaments de Grau i Postgrau, Vicerectorat de Relacions Internacionals i Cooperació al Desenvolupament, Vicerectorat d'Ordenació Acadèmica i Professorat i Vicerectorat d'Estudiants.

Els objectius d'aquesta comissió són:

- Propiciar la millora contínua i sistemàtica del màster universitari.
- Assegurar el desenvolupament del sistema de garantia interna de la qualitat del màster.
- Constituir un servei de suport a la coordinació del màster en la presa de decisions de millora.
- Potenciar la participació de tots els col·lectius implicats en l'avaluació i millora de la qualitat del màster oficial.

Les seves funcions són les següents:

- Recollir i analitzar la informació relacionada amb els procediments per garantir la qualitat del màster universitari.

- Proposar les estimacions dels indicadors de seguiment de la qualitat del màster universitari.
- Coordinar la recollida d'informació procedent de les diferents universitats participants.
- Proposar els criteris i estàndards per a la suspensió temporal o definitiva del màster i assegurar-ne l'aplicació.
- Definir accions de millora del màster i informar-ne la coordinació del màster i la direcció de l'Escola Internacional de Postgrau.
- Dinamitzar i coordinar l'impuls de les propostes de millora del màster.
- Realitzar, cada dos anys, un informe de seguiment del màster prenent com a referent els indicadors de qualitat establerts.
- Contribuir a superar els processos d'avaluació (seguiment/acreditació) del màster establerts per l'ANECA.
- Assegurar la confidencialitat de la informació generada, així com la difusió de que sigui d'interès per a la comunitat universitària i la societat.

Aquesta comissió definirà el seu reglament de funcionament intern un cop el màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial s'hagi engegat. En aquest reglament s'al·ludirà, almenys, al procés de constitució de la Comissió, a la renovació dels seus membres i al procés a seguir en la presa de decisions.

Novena. Finançament

El màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial comptarà amb el finançament global que resulti dels finançaments que cadascuna de les universitats responsables atorgui d'acord amb els criteris que aquestes estableixin.

Els centres responsables decidiran sobre l'aplicació de qualsevol altra subvenció econòmica que pugui obtenir el màster d'altres fonts. En aquest sentit, les universitats responsables concorreran amb el màster universitari a les convocatòries de finançament de qualitat que s'obrin sobre aquest tema.

Amb el finançament anterior el màster universitari afrontarà diferents necessitats: mobilitat d'estudiants i de professorat, infraestructures docents i investigadores, etc.

Amb caràcter general, la universitat que rebí professorat per impartir matèries del màster assumirà les despeses derivades de la mobilitat corresponent, amb càrrec als fons propis del màster.

Desena. Modificació o extinció del pla d'estudis

Els criteris per a la suspensió temporal o definitiva d'aquest títol fan referència a:

1. *La demanda d'accés.* El nombre total de matriculats i la demanda d'accés al màster seran indicadors de la seva pertinència. El descens continuat de matriculats durant un determinat període de temps serà motiu per considerar la suspensió temporal o definitiva del màster o la

necessitat de redefinir-lo en el marc d'altres ensenyaments afins que s'imparteixen en les universitats participants.

2. *El rendiment acadèmic.* La disminució de les taxes d'èxit, graduació, eficiència i altres indicadors de seguiment dels resultats acadèmics, i l'augment de la taxa d'abandonament del màster, seran motius per considerar la interrupció temporal o definitiva del màster o la introducció de reformes, després d'un estudi de les raons que han provocat la disminució de la taxa d'èxit i l'augment de les taxes d'abandonament.

3. *La qualitat.* El màster ha de complir els nivells de qualitat que les universitats responsables han acordat establir respecte al professorat, personal de suport, recursos i serveis.

4. *Els resultats del procés d'acreditació.* No superar el procés d'acreditació serà motiu per considerar la suspensió definitiva o redefinició del títol.

Els corresponents òrgans de govern dels estudis de màster de les diferents universitats responsables arbitraran els mecanismes a través dels quals salvaguardaran els drets i compromisos adquirits amb l'alumnat que cursi un màster suspès.

Onzena. Vigència del conveni

Aquest conveni tindrà vigència per al curs acadèmic 2014-2015 i es renovarà tàcitament per cursos acadèmics successius, sempre que el màster es continuï oferint en les condicions aprovades i no sigui denunciat per cap de les parts, denuncia que haurà de formular-se per escrit amb sis mesos d'antelació respecte de l'inici del següent curs acadèmic.

Dotzena. Incorporació d'altres universitats o desvinculació d'alguna de les universitats participants

El programa oficial de màster objecte d'aquest conveni estarà obert a la incorporació d'altres universitats en cursos futurs, sempre que acceptin tots els termes del present acord. Totes les universitats que s'adhereixin al conveni tindran els mateixos drets i obligacions que les que ja hi participen. La incorporació d'altres universitats comportarà, en tot cas, un nou plantejament del màster i haurà de documentar-se mitjançant un annex en el qual figuri l'acceptació de les clàusules i dels compromisos per part de la nova universitat, amb les signatures de conformitat dels representants legals de totes les universitats que participin al programa al moment de l'adhesió.

La desvinculació d'una universitat comportarà un nou plantejament del màster i una nova verificació. En qualsevol cas, sempre s'haurà de garantir als estudiants la possibilitat finalitzar els estudis, de conformitat amb la reglamentació general d'extinció de plans d'estudi a la qual fa referència la clàusula tercera d'aquest conveni.

Tretzena. Causes de resolució

Qualsevol canvi que modifiqui l'establert en aquest conveni haurà de ser ratificat de mutu acord per totes les parts abans de l'inici del curs acadèmic en què es desitgin introduir les possibles modificacions.

Aquest conveni s'extingirà per qualsevol de les següents causes:

- El mutu acord entre las parts signatàries.
- L'expiració del termini de durada inicial o de la pròrroga.

-La decisió de resoldre el conveni per una de les parts signatàries no implicarà necessàriament la seva extinció entre les restants parts. Als estudiants que ja hagin iniciat estudis en el màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial en la data de resolució del present conveni, se'ls aplicaran les clàusules que s'hi detallen.

Catorzena. Arbitratge

Les qüestions litigioses que es puguin derivar de la interpretació i el compliment d'aquest conveni es resoldran per acord de les parts. Si aquest acord no és possible, les parts ens comprometem a sotmetre'ns a l'arbitratge d'un comitè format per un membre designat per cada universitat i dos àrbitres més designats de comú acord pels rectors de les universitats signatàries.

Quinzena. Jurisdicció competent

Les qüestions relatives a la interpretació, el desenvolupament i l'abast de les obligacions i drets derivats del present conveni competeixen a la jurisdicció contenciosa administrativa, de conformitat amb les previsions contingudes a la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

CLÀUSULES ADDICIONALS

Primera. Totes les denominacions contingudes en aquesta normativa referides a òrgans unipersonals de govern i representació s'entendran realitzades i s'utilitzaran indistintament en gènere masculí o femení, segons el sexe del titular que els exerceixi.

Final

Els rectors de les universitats de Granada i Rovira i Virgili, degudament informats del contingut del present conveni específic per al desenvolupament del màster universitari en Governança, Lideratge i Planificació Territorial, ens ratifiquem en el propòsit de comprometre'ns recíprocament a fer tots els esforços necessaris, mantenir la coordinació adequada i exigir als departaments, centres i professors implicats que compleixin els compromisos que adquireixen en el postgrau, a fi d'aconseguir els objectius proposats.

I, per deixar-ne constància, signem aquest document per duplicat en espanyol i català i, en el lloc i la data indicats més avall.

UNIVERSITAT DE GRANADA

El rector

Sr. Francisco González Lodeiro

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

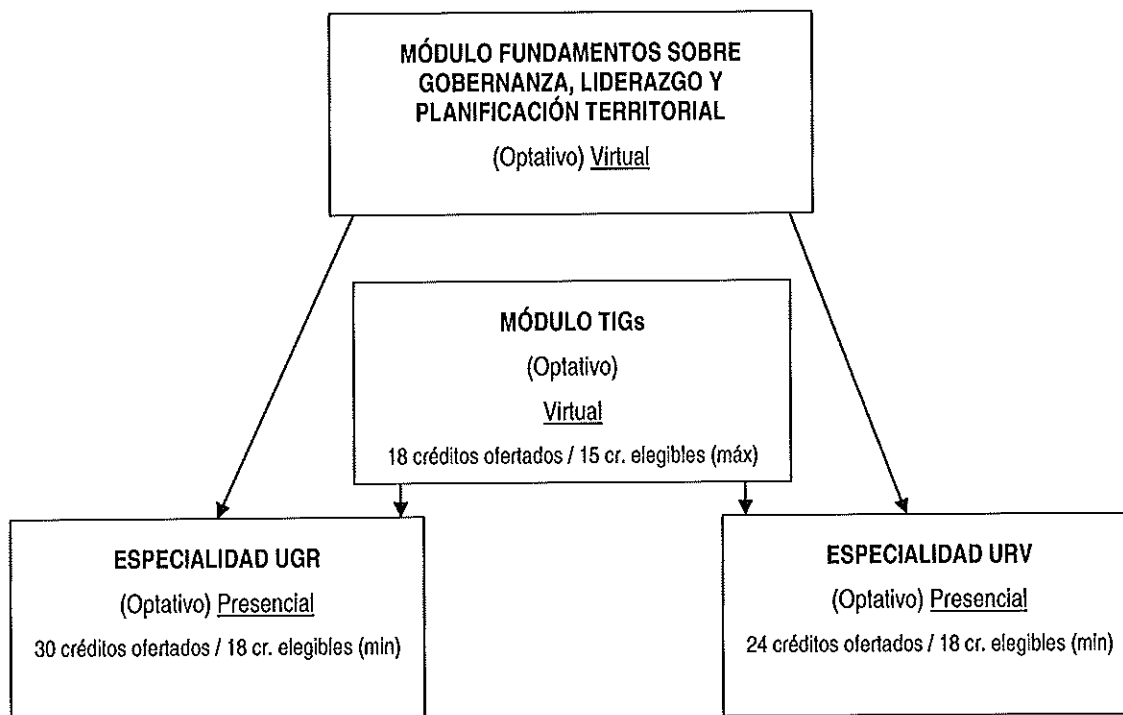
El rector

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI
RECTORAT

Sr. Josep Anton Ferré Vidal

PLAN DE ESTUDIOS

a) Descripción general del plan de estudios

El alumno cursa 27 créditos obligatorios (incluidas dos materias obligatorias para cada especialidad y 12 cr TFM) y 33 optativos a elegir entre dos especialidades (UGR o URV), con un mínimo de 18 créditos por especialidad y el resto (15 créditos máximo) del módulo TIG u optativas virtualizadas ofertadas en los módulos de especialización (●). Por cuestiones de operatividad, no se contempla la libre elección de materias sin especialidad. Las prácticas externas son optativas para el conjunto del Máster.

La estructura elegida de módulos y materias que define el Plan de Estudios constituye una propuesta que permite la dedicación de los estudiantes, garantizando la adquisición de competencias contempladas en el título.

Cronograma:

- Módulo común: octubre-diciembre (primer semestre) / Especialidad: enero-marzo (primer y segundo semestre) / TFM: abril-junio

Estructura del plan de estudios:

- Todas las materias tienen 3 créditos.

	Materias	Profesorado UGR / URV	Profesorado Externo UGR / URV	Total ECTS	Sem.	
MÓDULO FUNDAMENTOS SOBRE GOBERNANZA, LIDERAZGO Y PLANIFICACIÓN TERRITORIAL Obligatorio (con margen de "optatividad") (virtual)	Gobernanza territorial, gestión pública estratégica y calidad en la administración pública (OB. MOD. ESP. UGR)	J Montabes Pereira 1.5	J Fariñós Dasí (UV) 1.5	3	1º	
	Condiciones y valores para el liderazgo. Responsabilidad social en la gestión del territorio (OB. MOD. ESP. UGR)	F Díaz Bretones 1.5 A Delgado Padial 1.5		3	1º	
	Inteligencia Territorial: Innovación y competitividad	JA Camacho Ballesta 1.5 M Rodríguez Molina 1.5		3	1º	
	Actores territoriales y participación ciudadana en la gestión del territorio: métodos e instrumentos de planificación participativa	M Frolova Ignatieva 1.5 A Matarán Ruiz 1.5		3	1º	
	Planificación y gestión de proyectos territoriales	J Gómez Zolano 2	G Alomar Garau (UIB) 1	3	1º	
	Información territorial (OB. MOD. ESP. URV)	Ó Saladié Borraz 3		3	1º	
	Prospectiva territorial (OB. MOD. ESP. URV)	J Oliveras Samitier 3		3	1º	
	Total ECTS de asignaturas ofertadas	12.5 / 6	2.5 / -	21		
	TOTAL ECTS OBLIGATORIOS OFERTADOS			UGR 15 / URV 6 TFM 12 TOTAL = 33		
TOTAL ECTS OBLIGATORIOS ELEGIBLES POR EL ALUMNADO			15 + 12 (TFM) = 27			

	Materias	Profesorado UGR / URV	Profesorado Externo UGR / URV	Total ECTS	Sem.	
MÓDULO TIGs optativo común a las 2 especialidades ofertadas por la UGR/URV (virtual)	TIGs para la evaluación de la capacidad de acogida del territorio		FB Galacho Jiménez (UMA) 3	3	1º y 2º	
	TIGs para la planificación urbanística. Estudio de casos		J Garrido (geógrafo) 1.5 JM Cuesta (arquitecto GR-A) 1.5	3	1º y 2º	
	TIGs y geolocalización. Estudio de casos		JJ Moreno (Cartográfica del Sur) 1.5 JL Martínez Fajardo (geógrafo) 1.5	3	1º y 2º	
	TIGs y análisis de redes		J Gutiérrez Puebla (UCM) 2 JC García Palomares (UCM) 1	3	1º y 2º	
	TIGs y prospectiva territorial	MT Camacho Olmedo 3		3	1º y 2º	
	TIGs y paisaje	Y Pérez Albert 3		3	1º y 2º	
	TOTAL ECTS OPTATIVOS OFERTADOS	3 / 3	12 / -	UGR 15 URV 3 TOTAL 18		
	TOTAL ECTS ELEGIBLES POR EL ALUMNADO			15 máximo		
MÓDULO optativo / Especialidad UGR ESTRATEGIAS PARA LA GOBERNANZA Y EL LIDERAZGO TERRITORIAL	Estrategias para la sostenibilidad medioambiental	R Hernández del Águila 3		3	1º y 2º	
	Problemas ambientales en entornos mediterráneos: cambio climático, riesgos ambientales y usos del suelo en espacios de interfase.		JD Ruiz Sinoga (UMA) 1 MJ Perles Roselló (UMA) 1 JF Martínez Murillo (UMA) 1	3	1º y 2º	
	Conflictos paisajísticos y territoriales en espacios rurales y urbanos: integración paisajística, recursos arquitectónicos en zonas rurales y segregación social intraurbana		M Mérida Rodríguez (UMA) 1 R Blanco Sepúlveda (UMA) 1 JJ Natera Rivas (UMA) 1	3	1º y 2º	
	Instrumentos de análisis y gestión del paisaje	Y Jiménez Olivencia 2	L Porcel Rodríguez (geógrafa) 1	3	1º y 2º	
	Gestión Integrada de Áreas Litorales. Estudio de casos •	E Martínez Ibarra 2	M Borobio Sanchiz (UdC) 1	3	1º y 2º	
	Estrategias de desarrollo y dinamización del mundo rural	M Sáenz Lorite 1 E Cejudo García 1 FA Navarro Valverde 1		3	1º y 2º	
	Investigación social aplicada a los conflictos urbanos •	C Egea Jiménez 2	DA Fabres (U Veracruzana) 1	3	1º y 2º	
	Gestión práctica del patrimonio cultural. Estudio de casos	J Castillo Ruiz 2 E Cejudo García 1		3	1º y 2º	

Estrategias de desarrollo de territorios turísticos	JC Maroto Martos 3		3	1º y 2º
Mercados locales de empleo y economía social: Estrategias de promoción y estudio de casos	JA Camacho Bailesta 1.5 M Rodríguez Molina 1.5		3	1º y 2º
TOTAL ECTS OPTATIVOS OFERTADOS	21 / -	9 / -	TOTAL 30	
TOTAL ECTS ELEGIBLES POR EL ALUMNADO			18 mínimo 30 máximo	

	Materias	Profesorado UGR / URV	Profesorado Externo UGR / URV	Total ECTS	Sem.
MÓDULO optativo / Especialidad URV PLANIFICACIÓN TERRITORIAL (HABILIDADES PARA EL LIDERAZGO)	Técnicas cualitativas para la planificación territorial	JJ Pujadas Muñoz 3		3	1º y 2º
	Técnicas cuantitativas para la planificación territorial	S Antón Clavé 3		3	1º y 2º
	Planeamiento territorial. Análisis de casos prácticos ●	E Sau Raventós 3		3	1º y 2º
	Planeamiento urbanístico. Análisis de casos prácticos	F Santacana Portella 1.5 J Bertrán Ilari 1.5		3	1º y 2º
	Planes de movilidad y planificación estratégica de infraestructuras ●	J Manrubia Gibert 3		3	1º y 2º
	Criterios de urbanización del territorio: ciudad compacta versus ciudad difusa	J Bertrán Ilari 1.5 F Santacana Portella 1.5		3	1º y 2º
	Interrelación y colaboración entre municipios: la diversidad de formas administrativas	A García Rodríguez 3		3	1º y 2º
	Redes territoriales	A Gutiérrez Palomero 3		3	1º y 2º
	TOTAL ECTS OPTATIVOS OFERTADOS	- / 24	- / -	TOTAL 24	
	TOTAL ECTS ELEGIBLES POR EL ALUMNADO			18 mínimo 24 máximo	
PRÁCTICAS EXTERNAS Optativas				6	2º
Trabajo Fin de Máster Obligatorio				12	2º
TOTAL ECTS OFERTADOS				111 (incluidas prácticas externas)	

Asignaturas ofertadas en otros masteres:

	Asignaturas	Profesorado UGR / URV	Profesorado Externo UGR / URV	Total ECTS	Sem.
MOD. TIGs Opt	SIG aplicados al Cambio Climático (se oferta en Máster Cambio Climático por la URV)	David Serrano Giné 3		3 No computa	1ª y 2ª
MOD. Opt. UGR	Técnicas, habilidades e instrumentos para la dirección, gestión y mediación en las entidades públicas (se oferta en el máster en Dirección y Gestión Pública por la UGR)	C Gómez Bueno 1 MA Lozano Martín 1 R Martínez Martín 1		3 No computa	1ª y 2ª
	Gestión pública local (se oferta en el máster en Dirección y Gestión Pública por la UGR)	R Ojeda García 1 M Zafra Víctor 2		3 No computa	1ª y 2ª
TOTAL ECTS DE OTROS MASTERES OFERTADOS				9 No computa	

POSIBLES SEMINARIOS

F Zoido Naranjo (CEPT): "La importancia del territorio en la gobernanza local y regional" (Conferencia inaugural)

JC Guerra (UVA): "Habilidades para la investigación y el Trabajo Fin de Máster"

JA Agnew (UCLA) / L Muscará (U del Molise): "Geopolítica: escalas y poder"

MªFª Espinosa (Geógrafa y Ministra de Defensa del Gobierno de Ecuador): "Experiencias en la Gobernanza del Territorio"

C Vallejo Dowling (Geógrafa y Diputada Parlamento Chileno): "Acceder a la Gobernanza del Territorio"

Gustavo Romanillos Arroyo (UCM): "Análisis espacial de dinámicas urbanas mediante SIG"

E Ferre Bueno (UMA): "La evaluación de suelos en la Planificación Territorial"

C Ocaña Ocaña (UMA): "Estructura urbana y modificaciones sociales recientes en ciudades andaluzas"

F López Castellano (UGR): "Instituciones y Desarrollo"

C Lizárraga Mollinedo (UGR): "Movilidad territorial"

Michael Gould (ESRI): "TIGs y Smart Cities"

S Álvarez Muñoz (Heritage): "Experiencias en la gestión de proyectos territoriales"

A Alberto Villavicencio (Centro de Estudios de Geografía Humana C.M.): "Experiencias de gobernanza territorial en México"

b) Planificación y gestión de la movilidad de estudiantes propios y de acogida

La Universidad de Granada ofrece la posibilidad de movilidad internacional de estudiantes, profesores y personal de administración y servicios. La práctica totalidad de los convenios, proyectos, redes, asociaciones y programas propios gestionados o participados por la Universidad de Granada contempla algún tipo de movilidad para sus integrantes.

La Universidad de Granada recoge en sus líneas estratégicas el desarrollo de un plan de internacionalización para mejorar su posición como Universidad de referencia en el espacio global abierto por las políticas europeas e internacionales.

En este ámbito, la Universidad de Granada, es pionera y mantiene una apuesta decidida por reforzar las conexiones y los programas de movilidad y cooperación con los otros sistemas universitarios, en especial en el entorno europeo y comunitario. Entre los objetivos de los programas de movilidad está que los estudiantes que se acojan a los mismos puedan beneficiarse de la experiencia social y cultural, mejorar su currículum, perfeccionar una lengua extranjera, etc. Además, la participación de los alumnos en estos programas fortalece la capacidad de comunicación, cooperación y comprensión de otras culturas.

De acuerdo con esto se pretende llevar a cabo una política activa de promoción de la movilidad de sus estudiantes y de acogida de aquellos otros procedentes de instituciones distintas con interés expreso por la formación propuesta en el máster.

Normativa

- El Consejo de Gobierno de la Universidad de Granada aprobó en su sesión de 18 de diciembre de 2012 (<http://secretariageneral.ugr.es/pages/normativa/fichasugr/ncg672>), el Reglamento de la Universidad de Granada sobre movilidad internacional de estudiantes, en el marco del cual se desarrollan las normativas adicionales de cada Centro.

- La normativa de la Escuela Internacional de Posgrado y de la Facultad de Filosofía y Letras sobre el funcionamiento de los programas de movilidad internacional se rige por la normativa vigente de la Universidad de Granada.

Organización institucional de la movilidad

La movilidad de los estudiantes de la UGR está plenamente integrada en la organización institucional de la Universidad, tanto en sus órganos de gobierno como en los de administración:

-El Vicerrectorado de Relaciones Internacionales y Cooperación al Desarrollo, presidido por la Vicerrectora de Relaciones Internacionales y Cooperación al Desarrollo, está integrado por una Dirección de Secretariado de Movilidad Internacional de Estudiantes, una Dirección de Secretariado de Movilidad Internacional de Profesorado y P.A.S. y una Dirección de Secretariado de Redes, Asociaciones y Proyectos Internacionales.

-La Comisión de Relaciones Internacionales es una Comisión del Consejo de Gobierno de la UGR, presidida por la Vicerrectora de Relaciones Internacionales. Está compuesta por: un Vicedecano/Subdirector encargado del área de Relaciones Internacionales de cada rama (entre las que se cuentan las de Artes y Humanidades, Ciencias, Ciencias de la Salud, Ciencias Sociales y Jurídicas, Empresariales, Ingeniería y Arquitectura, Informática y Telecomunicaciones), representantes de estudiantes de Grado y Posgrado y personal de Administración y Servicios.

-La Vicerrectora de Relaciones Internacionales y Cooperación al Desarrollo ostenta las siguientes competencias: planificar, gestionar y coordinar las relaciones internacionales de la UGR; promover facilitar y apoyar todas las actividades de movilidad internacional de profesorado, estudiantes y P.A.S.; promover, divulgar y gestionar los programas internacionales de cooperación académica así como la gestión de los programas, convenios, redes y asociaciones internacionales en los que participa la institución; diseñar y coordinar el plan de internacionalización de la UGR; y apoyar iniciativas de los Centros en el ámbito de las dobles titulaciones internacionales.

-Vicedecanos y Subdirectores de Relaciones Internacionales. En cada Centro existe un cargo académico con este rango, responsable del área. En el caso de la Escuela Internacional de Posgrado, existe una Dirección de Secretariado de Internacionalización.

-Oficinas de Relaciones Internacionales y Movilidad. Encuadrada en los Servicios Centrales existe una Oficina en el Rectorado, responsable de la gestión y coordinación de los programas de movilidad. De forma descentralizada existe una oficina en cada Centro, responsable de la gestión de dichos programas en su ámbito.

Escuela Internacional de Posgrado

En los últimos años, la Universidad de Granada ha hecho una apuesta firme por las titulaciones internacionales, tanto múltiples como conjuntas, así como por la movilidad internacional de estudiantes de posgrado.

La Escuela Internacional de Posgrado es la encargada de gestionar y dar apoyo administrativo a los másteres oficiales, títulos propios y doctorados de la Universidad de Granada. Entre sus funciones como Centro están las de ofrecer información y gestionar los programas de movilidad de estudiantes en Másteres universitarios y Doctorado.

En la actualidad, la Universidad de Granada coordina o participa en tres Másteres Erasmus Mundus, a los que la Escuela Internacional de Posgrado ofrece apoyo administrativo y de gestión. El objetivo global del programa Erasmus Mundus es mejorar la calidad de la educación superior en Europa, contribuir a mejorar y potenciar las perspectivas profesionales de los estudiantes, favorecer la comprensión intercultural mediante la cooperación con terceros países y contribuir al desarrollo sostenido de terceros países en el ámbito de la educación superior.

La Universidad de Granada gestiona la movilidad internacional de estudiantes de posgrado a través de la Oficina de Relaciones Internacionales del mismo Vicerrectorado (<http://www.ugr.es/ugr/index.php?page=servicios/fichas/ori>) y de la Escuela Internacional de Posgrado (<http://escuelaposgrado.ugr.es>), que lleva a cabo el proceso de matriculación.

El Servicio de Alojamiento de la UGR aporta información y ayuda en cuanto a las opciones de alojamiento para los estudiantes propios y de acogida (residencias, pisos, familias...). Ofrece, también, una relación de hostales y pensiones para los que necesiten un alojamiento temporal a su llegada. En este último caso, hay que realizar una reserva previa directamente con el establecimiento, indicando ser usuario del Servicio de Alojamiento de la UGR.

La Universidad de Granada comenzó a organizar cursos para extranjeros en 1932. Hoy, el Centro de Lenguas Modernas (CLM) de la Universidad de Granada, oferta un amplio abanico de cursos de lengua y cultura española, entre los que se incluyen los organizados por la Oficina de Relaciones Internacionales para los programas de intercambio, entre los que se encuentra LLP/Erasmus Mundus. El CLM también ofrece cursos de otras muchas lenguas.

Acciones específicas del Máster

A pesar del elevado porcentaje de virtualización en las asignaturas del Máster, la movilidad adquiere una especial transcendencia (sin llegar a ser obligatoria) al ser de carácter interuniversitario en el que participan las Universidades de Granada y Rovira i Virgili y en el que la docencia de los diferentes cursos y seminarios se realiza en las dos Universidades. Además conviene añadir la importante presencia de alumnos no procedentes de éstas tanto nacionales como, sobre todo, extranjeros.

Es por ello que la primera medida que se tomará por parte de la Coordinación será la elaboración del cronograma para el siguiente curso académico en el mes de mayo, difundiéndolo a través de la web en los primeros días del mes de junio. Ello permitirá a todos los estudiantes que tenga interés por realizar estos estudios conocer con antelación suficiente la organización docente y con ello planificar y gestionar su movilidad.

Otra de las medidas que se tomarán para favorecer la movilidad de los estudiantes en todos los sentidos es la concentración de la docencia. Ello permitirá no solo un mayor acceso a alumnos que se encentra realizando otro tipo de actividades, ya sean

laborales o académicas, compatibilizando ambas sino, y lo que es más importante en este apartado, reducir los desplazamientos de los alumnos y los periodos de estancia con el consiguiente ahorro económico y el favorecimiento de la compatibilidad de actividades.

Otra de las actuaciones prioritarias será la difusión de la información de las ayudas que los alumnos disponen para cubrir parte de los gastos que genera esta movilidad, en concreto, a través de las ayudas de movilidad convocadas anualmente por parte del Ministerio para los Másteres Universitarios. Esta labor no se acaba con la información, personal –a través de los Coordinadores y administrativos de los Departamentos implicados- y de la web, sino que se trasladará, prácticamente, al seguimiento del alumnos hasta que formaliza su solicitud.

c) Procedimientos de coordinación docente horizontal y vertical del plan de estudios

El grado de Coordinación entre los docentes que comparten módulo/materia tanto en la Universidad de Granada como en la Universidad Rovira i Virgili se medirá de acuerdo a las siguientes evidencias: número de actas de sesiones de coordinación de módulos desarrolladas; nivel de asistencia y participación del profesorado en dichas sesiones; participación en proyectos de innovación docente.

Para la Planificación de las enseñanzas del Máster, se establecerán líneas de comunicación y dinámicas de trabajo conjunto entre la Comisión académica del Máster, los coordinadores de los distintos módulos y/o materias del Título y los diferentes profesores responsables de la impartición de las asignaturas, con vistas a lograr el cumplimiento de objetivos y garantizar la solución de problemas e incidencias derivadas de la práctica docente a lo largo de la impartición del Máster, aplicándose una estrategia común en la planificación y desarrollo de las actividades formativas, metodologías docentes y sistemas de evaluación. Más concretamente, corresponde a la Comisión Académica del Máster impulsar y velar por el funcionamiento de los mecanismos de coordinación del título.

Entre las funciones de la Comisión Académica del Máster Universitario que establece la normativa de la Universidad de Granada, hay que destacar la de asistir al Coordinador, elaborar su Reglamento de régimen interno, coordinar la programación del máster, establecer criterios homogéneos de evaluación y resolver conflictos que pudieran surgir al respecto, asignar un Tutor a cada estudiante, proponer los tribunales que habrán de juzgar los trabajos de fin de Máster; aprobar, con anterioridad al inicio del curso académico correspondiente y dentro de los plazos establecidos por la Escuela Internacional de Posgrado, las modificaciones en la oferta docente, profesorado o estructura del programa de estudios que se estimen oportunas; nombrar la Comisión de Garantía Interna de Calidad del Máster; y nombrar las subcomisiones que la propia Comisión Académica estime oportunas para el óptimo desarrollo del plan de estudios del Máster Universitario.

Se establecerá una Comisión de Garantía de la Calidad del Master que abordará, al menos en dos momentos del desarrollo del Master, dicha temática. Esta comisión será paritaria entre ambas Universidades, revisándose antes del inicio del curso las guías

docentes de las diferentes asignaturas para detectar y corregir, si los hubiese, solapamientos y/o falta de coordinación entre los diferentes módulos y materias. Tras las encuestas que se realizan al alumnado al finalizar cada curso en las que se les preguntará explícitamente por este tema, los miembros de la Comisión de Garantía de la Calidad del Máster las valorará y procederá a corregir aquellas que fuesen necesarias entre los diferentes profesores y/o contenidos impartido en el Master.

